

Psykisk hälsa, ohälsa och sjukdom II Mental Health and Mental Health Disorders II

9 högskolepoäng

9 credits

Ladokkod: B1SP21

Revision: 7.1

Fastställd av: Utskottet för utbildningar inom vård- och polisarbete 2023-10-25

Gäller från: VT 2024

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad (G2F), Medicinsk vetenskap (G2F)

Utbildningsområde: Vård 85%, Medicin 15%

Ämnesgrupp: Omvårdnad/omvårdnadsvetenskap

Förkunskapskrav: Följande avslutade och godkända kurser som ingår i Sjuksköterskeutbildning 180 högskolepoäng:

Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad:

- Introduktion till vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad, 15 hp
- Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad I, 9 hp
- Omvårdnad med inriktning mot sjuksköterskans profession I, 9 hp

Medicinsk vetenskap:

- Humanbiologi, 15 hp
- Mikrobiologi och vårdhygien, 4,5 hp
- Farmakologi och läkemedelsräkning, 7,5 hp
- Somatisk ohälsa och sjukdom, 9 hp
- Kliniska färdigheter 4,5 hp

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Innehåll

Kursen omfattar teoretiska studier och verksamhetsförlagd utbildning. Kursen behandlar psykiatrisk omvårdnad i relation till psykisk hälsa, ohälsa och sjukdom ur ett livsvärldsperspektiv för barn och ungdomar, vuxna och äldre. Psykiatrisk omvårdnad problematiseras i förhållande till psykiatrisk behandling. Vårdprocessens olika delar i psykiatrisk vårdkontext problematiseras och teoretiseras. Med utgångspunkt i ett livsvärldsteoretiskt perspektiv, och med beaktande av den unika människan, utvecklas förmågan att planera och genomföra vårdhandlingar i relation till människor med psykisk ohälsa samt i ett psykiatriskt kontext. I kursen beaktas ett etiskt förhållningssätt som innefattar patienten och dess närstående. I kursen problematiseras även hållbarhetsperspektiv i relation till vårdvetenskaplig teoribildning och psykiatrisk omvårdnad samt hur kultur, genus, etnicitet och socioekonomiska faktorer kan påverka patienter inom psykiatrisk vård.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

1. Kunskap och förståelse

1.1 redogöra för vårdvetenskapliga begrepp och teorier med relevans för psykiatrisk omvårdnad,

1.2 redogöra för patientetiska perspektiv inom psykiatrisk omvårdnad,

1.3 redogöra för innebörden i ett vårdande samtal i relation till psykisk ohälsa och sjukdom,

1.4 redogöra för etiologi, symtomatologi, diagnostik och behandling vid vanligt förekommande psykiska sjukdomar och syndrom.

2. Färdighet och förmåga

- 2.1 identifiera psykisk ohälsa och behov av psykiatrisk omvårdnad i alla åldrar,
- 2.2 planera, genomföra, utvärdera och dokumentera individuell omvårdnad vid psykisk ohälsa i samverkan med patient, närstående och övriga vårdaktörer,
- 2.3 tillämpa vårdvetenskapliga begrepp och teorier med relevans för psykiatrisk omvårdnad,
- 2.4 tillämpa ett vårdande samtal inom psykiatrisk vård,
- 2.5 informera, undervisa och handleda patient och närstående i hälsoprocessen,
- 2.6 reflektera över hur patient och närståendes situation påverkas av gällande lagar och författningar inom psykiatrisk vård,
- 2.7 skriva och bearbeta en text enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användande av korrekt, vetenskaplig källhänvisningsteknik där olika perspektiv på en kursspecifik fråga belyses,
- 2.8 visa ansvar för sitt eget lärande och utveckling inom professionen genom aktivt deltagande och patientsäkert handlande i vårdarbete.

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

- 3.1 reflektera över och värdera självreflektionens betydelse i mötet med patient och närstående i psykiatrisk omvårdnad,
- 3.2 reflektera över det egna bemötandets betydelse i mötet med patient och anhöriga inom psykiatrisk vård,
- 3.3 reflektera utifrån etiska dilemman i relation till psykisk ohälsa och sjukdom,
- 3.4 reflektera över hållbar utveckling utifrån ett socialt, ekonomiskt och miljöperspektiv i relation till psykisk hälsa, ohälsa och sjukdom.

Undervisningsformer

Undervisningen bedrivs i form av:

- föreläsningar
- simulering
- reflektionsseminarium
- verksamhetsförlagd utbildning

Viss undervisning kan ske på distans vilket förutsätter att studenten har tillgång till internetansluten dator med webbkamera och hörlurar.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

Simulering

Lärandemål: 2.1, 2.3, 2.5, 2.6

Högskolepoäng: 1

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Reflektionsseminarium med tillhörande skriftlig individuell inlämningsuppgift – Individuell psykiatrisk omvårdnad

Lärandemål: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.6, 2.7, 3.1, 3.3

Högskolepoäng: 2

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Verksamhetsförlagd examination

Lärandemål: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.8, 3.1, 3.2, 3.4

Högskolepoäng: 6

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Teoretisk examination erbjuds vid minst fem (5) tillfällen inom ett år, varav tre (3) i anslutning till kurs. Efter de fem (5) första examinationstillfällena baseras en eventuell ytterligare examination på den version av kursplan och kurslitteratur som är aktuell då examinationstillfället äger rum, om kursplan och/eller kurslitteratur har reviderats. Så kallade uppsamlingstentamen erbjuds ej för de kurser som givits under föregående läsår/termin.

Student som underkänts vid simulering har möjlighet att genomgå ytterligare en simulering på denna kurs såvida inte två examinationstillfällen redan förbrukats. Det tredje tillfället ges nästa gång denna kurs ges. Det maximala antalet examinationstillfällen för simulering är tre.

Student som underkänts två gånger i examination, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran

skall vara skriftlig. Student som inte godkänts under verksamhetsförlagda studier har möjlighet till ytterligare en studieperiod, så snart det finns organisatoriska möjligheter.

Bedömning av den verksamhetsförlagda utbildningen sker enligt ett systematiserat och validerat bedömningsformulär. Det maximala antalet examinationstillfällen för verksamhetsförlagd utbildning är två.

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning, eller motsvarande, om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patientens förtroende för sjukvården riskeras. När verksamhetsförlagd utbildning avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle är förbrukat. I sådana fall skall en individuell handlingsplan upprättas av examinator i samråd med studenten. Handlingsplanen skall ange vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt verksamhetsförlagt utbildningstillfälle på denna kurs. I handlingsplanen skall även anges hur och när kunskapskontroll kan äga rum. Student som underkänts i den praktiska delen har möjlighet att genomgå ytterligare ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle på denna kurs såvida inte två examinationstillfällen redan förbrukats.

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Arman, M., Dahlberg, K. & Ekebergh, M. (red.) (2022). *Teoretiska grunder för vårdande*. 2 uppl., Liber. ca 200 s.

Berglund, M. & Ekebergh, M. (red.) (2019). *Reflektion i lärande och vård: en utmaning för sjuksköterskan*. Lund: Studentlitteratur. 360 s.

Dahlberg, K. & Segesten, K. (2010). *Hälsa och vårdande: i teori och praxis*. Stockholm: Natur & Kultur. 344 s.

Rydenlund, K. (2020). SynErgoAVANTI – en praxismodell för det rättspsykiatriska vårdandet. I Rehnsfeldt, A. & Arman, M. (red). *Klinisk vårdvetenskap: vårdande på teoretisk grund*. Stockholm: Liber, ss. 197-222

Skärsäter, I. & Wiklund Gustin, L. (2019). *Omvårdnad vid psykisk ohälsa: på grundnivå*. 3 uppl., Lund: Studentlitteratur. 656 s.

Därutöver kan ytterligare artiklar, forskningsrapporter och annat material tillkomma.

Studentinflytande och utvärdering

Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Övrigt

Obligatorisk kurs i Sjuksköterskeutbildning, 180 hp.

Plagiatkontroll

Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll.